

NOTITIE MINIMABELEID 2016-2018
Gemeente Krimpenerwaard

“Van minima tot maximaal”

SAMENVATTING	3
INLEIDING	4
1. VISIE EN DOELEN VAN HET MINIMABELEID 2016-2018	5
VISIE	5
ONZE DOELEN	5
INDICATOREN	6
2. ARMOEDE: VROEG SIGNALEREN EN DIRECT AANPAKKEN	7
2.1 HOE GAAN WE DIT BEREIKEN?	7
2.2 INDICATOREN	8
3. MEER DOEN MET MINDER	11
3.1 HOE GAAN WE DIT BEREIKEN?	11
3.2 INDICATOREN	13
4. IN AFSTEMMING MET HET SOCIAAL DOMEIN	15
4.1 HOE DOEN WIJ DIT?	15
4.2 INDICATOREN	16
5. MAATWERK MET AANDACHT VOOR KWETSBARE OUDEREN EN GEZINNEN MET KINDEREN	17
5.1 HOE DOEN WIJ DIT?	17
5.2 INDICATOREN	19
6. TOEWERKEN NAAR EEN ACTIVEREND MINIMABELEID OP INDIVIDUEEL NIVEAU	20
6.1 HOE DOEN WIJ DIT?	20
6.2 INDICATOREN	20
7. FINANCIËN EN AANTALLEN	21
7.1 AANTALLEN EN CIJFERS	21
7.2 RISICOBEHEERSING	21
7.3 VERANTWOORDING	22
OVERZICHT REGELINGEN 2016	23
BEGRIPPENLIJST	24

Samenvatting

Armoedebestrijding vinden wij belangrijk. Wij gaan armoede bestrijden in een vroeg stadium om armoederisico's zoveel mogelijk te voorkomen. Hiervoor gaan wij samenwerken met maatschappelijke partners en lokale initiatieven. Indien armoede wordt geconstateerd pakken wij dit tijdig en integraal aan. Wij bieden hierbij zoveel mogelijk maatwerk en stemmen inzet waar mogelijk af met andere ondersteuningsvormen vanuit het sociale domein.

Er is minder ruimte voor categoriale regelingen en regelingen op basis van groepskenmerken. Deze worden langzaam afgebouwd en vervangen door de inzet van gerichte verstrekkingen uit bijzondere bijstand op individuele gronden. Voor de meest kwetsbaren onder ons blijven wij extra aandacht houden. Hieronder verstaan wij gezinnen met kinderen, kwetsbare ouderen en chronisch zieken en gehandicapten. Voor deze groepen blijven wij daarom regelingen aanbieden. Uiteraard wel zo gericht mogelijk.

Om de uitgaven beheersbaar te houden, verstrekken we alleen bijzondere bijstand aan diegenen die het echt nodig hebben. Wie het zelf kan, wordt op zijn of haar verantwoordelijkheid gewezen. Ook gaan we op zoek naar passende alternatieven die in plaats van verstrekkingen uit bijzondere bijstand in het gevraagde voorzien of goedkoper zijn. Zo onderzoeken wij alternatieven voor budgetbeheer in de vorm van vrijwilligers en voor de woninginrichting bij tweedehands winkels.

Naast de inzet op armoedebestrijding willen wij ons minimabeleid benutten om onze inwoners te activeren. Dit doen wij door bijzondere bijstand in te zetten als middel om de weg vrij te maken voor onze inwoners om weer deel te kunnen nemen aan participatie (werk). Niet de vraag *'waar heeft men recht op?'* maar *'wat is nodig?'* vormt het vertrekpunt van dienstverlening. Het doel van de inzet is zo snel mogelijk weer actief en zelfredzaam te worden.

We evalueren ons beleid jaarlijks en sturen op basis van onze bevindingen bij. Om onze bevindingen meetbaar te maken, hebben wij bij de beleidskeuzes indicatoren opgesteld.

Inleiding

Wijzigingen in de Wwb/ Participatiewet en een nieuwe lokale politieke visie voor de Krimpenerwaard vormen de aanleiding tot het schrijven van een nieuw beleidsplan Minimabeleid.

Door de decentralisaties in het sociale domein en de verschuiving van minder categoriale naar meer individuele voorzieningen per 1 januari 2015 krijgen gemeenten meer mogelijkheden armoede integraal aan te pakken. De gemeente Krimpenerwaard ziet de kansen die de decentralisatie van het sociale domein biedt en erkent het belang van een integraal afgestemd minimabeleid. Deze ambitie is tevens onderschreven in de vastgestelde Kadernota Participatiewet 2015-2018¹. In dit beleidsplan worden de kaders en doelen voor het minimabeleid verder uitgewerkt.

Op basis van dit beleidsplan Minimabeleid 2016-2018 stelt het college jaarlijks een actieplan op ter realisering van onze doelen. Dit beleidsplan is opgesteld in afstemming met het beleidsplan Participatie 2016-2018 en het beleidsplan Schulddienstverlening 2016-2018 van Sociale Zaken en in afstemming met de ontwikkelingen in het sociale domein.

Het minimabeleid vormt een onderdeel van de Participatiewet maar zal steeds meer een belangrijke schakel zijn in het sociale domein breed. De uitvoering van de Participatiewet, inclusief het minimabeleid, zal in de komende jaren in samenhang met de veranderingen in het sociale domein en de verdere ontwikkeling van de sociale teams zijn verdere beslag krijgen. Evaluatie en monitoring zijn belangrijke instrumenten om zicht te houden op de effecten en zo nodig bij te sturen. Leidend is dat wij streven naar participatie van onze inwoners op de arbeidsmarkt en dat ons minimabeleid hieraan bijdraagt.

"Armoede is een situatie waarin sprake is van onvoldoende materiële, culturele en sociale middelen, waardoor mensen zijn uitgesloten van een levensstandaard die in de samenleving waarin men woont als minimaal wordt gezien." (Definitie van de Europese Unie)

¹ Eind december 2014 hebben de afzonderlijke gemeenteraden van de voormalige gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist de kadernota vastgesteld.

1. Visie en doelen van het Minimabeleid 2016-2018

De Participatiewet verlangt meer maatwerk op het gebied van bestrijding van armoede- en schuldenproblematiek. Dit noodzaakt ons de koers van het huidige minimabeleid te wijzigen. Hiervoor moeten we keuzes maken. Welke inwoners willen we ondersteunen? Op welke wijze? En met welke middelen?

Visie

Armoede is meer dan een financieel probleem. Vaak is sprake van een opeenhoping van armoederisico's, zoals bijvoorbeeld gezondheidsklachten, slechtere (school)prestaties of schuldproblematiek. Er bestaat een grote kans tot sociale uitsluiting. De leefbaarheid voor zowel het individu als voor de samenleving als geheel komt in het geding. Wij willen armoede in een vroeg stadium bestrijden om de leefbaarheid te vergroten. Dit kunnen we niet alleen. Dit doen we samen met lokale initiatieven en maatschappelijke partners.

Wij vinden het van belang dat iedereen actief is en meedoet in de maatschappij. Door armoede te bestrijden, willen wij de weg vrijmaken voor inwoners om te participeren. Actief meedoen vergroot de zelfredzaamheid en vermindert het risico op armoedeval in de toekomst.

Iedere situatie is anders en vraagt om een andere aanpak. Zoveel mogelijk wordt beroep gedaan op de eigen kracht. Wij bieden ondersteuning aan hen die het anders echt niet redden. En aan hen die een klein steuntje in de rug nodig hebben om spoedig zelfredzaam te worden. Zo werken wij als stip op de horizon aan een sterk activerend minimabeleid op basis van maximaal maatwerk.

Onze doelen

In het licht van onze visie stellen wij ons in de periode 2016-2018 de volgende doelen.

❖ **Armoede: vroeg signaleren en direct aanpakken**

We willen armoederisico's zoveel mogelijk uitsluiten. Daarom willen we armoede eerder signaleren en, waar noodzakelijk, tijdig financiële ondersteuning bieden om erger te voorkomen.

Niet iedereen stapt gemakkelijk op de gemeente af met een hulpvraag. Maatschappelijke partners en welzijnsstichtingen weten vaak beter wat er speelt achter de voordeur en zijn laagdrempelig. We streven naar een betere samenwerking met deze partijen en met lokale initiatieven die een bijdrage willen leveren. Zowel preventief als in de verbinding naar het gemeenteloket.

❖ **Meer doen met minder**

Wij spreken inwoners aan op de eigen verantwoordelijkheid. Wie zelf spaargeld heeft, spreekt dit aan voor bijzondere kosten. Wie beroep kan doen op zijn of haar eigen netwerk, doet dit. Zo dient het minimabeleid ter ondersteuning van diegenen die het anders echt niet redden. We gaan daarvoor altijd op zoek naar de goedkoopste oplossing die toereikend is.

❖ **In afstemming met het Sociaal Domein**

Ons minimabeleid is in afstemming met het Sociaal Domein. Door de decentralisaties in het sociale domein en de verschuiving van minder categoriale naar meer individuele voorzieningen per 1 januari 2015 krijgen gemeenten meer mogelijkheden armoede integraal aan te pakken. Overlap in ondersteuning wordt zoveel mogelijk uitgesloten. Uitsluiting van noodzakelijke ondersteuning wegens gebrek aan financiële draagkracht wordt voorkomen.

❖ **Aandacht voor kinderen en kwetsbare ouderen**

We streven naar maximaal maatwerk. Ieder individu uit een doelgroep is immers anders. De groepen 'gezinnen met kinderen' en 'kwetsbare ouderen' die rondkomen van een inkomen tot het sociaal minimum zijn erg kwetsbaar en kunnen vanuit ons minimabeleid wel op extra aandacht rekenen. Voor een andere kwetsbare groep 'chronisch zieken en gehandicapten met meerkosten' wordt door het Sociaal Domein in afstemming met Sociale Zaken een sluitende oplossing gevonden.

❖ **Toewerken naar een activerend minimabeleid op individueel niveau**

Naast de focus op armoedebestrijding zetten wij ons minimabeleid in voor diegenen met arbeidsperspectief en die een steuntje in de rug nodig hebben om weer actief te worden en aan de slag te gaan. Met deze inwoners gaan wij om de tafel om vast te stellen wat per individuele situatie nodig is om weer naar vermogen mee te doen en zo snel mogelijk zelfredzaam te worden. Uiteraard binnen de kaders van de wet. We willen bereiken dat zoveel mogelijk inwoners meedoen en participeren en zo bijdragen in een afname van het aantal inkomensvoorzieningen.

Als stip op de horizon bouwen wij aan een zeer activerend minimabeleid op individueel niveau. Minimabeleid mag niet leiden tot demotivatie om deel te nemen aan de maatschappij of te gaan werken.

❖ **Beheersbaar budget**

Bijzondere bijstand betreft een opneemregeling. Dit betekent dat er geen budgetplafond geldt. Wanneer iemand recht heeft op een verstrekking volgens bepalingen in de wet en/of op grond van een regeling, wordt altijd tot uitbetaling overgegaan. Wij willen dit budget beheersbaar houden.

Indicatoren

Navolgend worden de voornoemde doelen per hoofdstuk nader beschreven en uitgewerkt in activiteiten (hoe worden de doelstellingen bereikt) en indicatoren. Met deze indicatoren willen wij de prestaties van het beleid meten. De indicatoren beslaan de periode van deze beleidsnota: 2016-2018.

Onze algemene indicator voor het gehele sociale domein richt zich op het verminderen van het beroep op dure maatwerkvoorzieningen en het toeleiden van de vraag naar algemene voorzieningen. Vertaalt naar de inzet van ons minimabeleid betekent dit dat wij ons minimabeleid willen benutten als instrument om de inzet van dure maatwerkvoorzieningen, zoals langdurige inkomensondersteuning, te voorkomen. Dit doen wij door armoederisico's in een vroeg stadium te voorkomen en het minimabeleid gericht in te zetten op het vrijmaken van de weg tot zelfredzaamheid.

De in de hoofdstukken benoemde indicatoren zijn afgeleid van de algemene indicator van het sociale domein. Aan de hand van deze indicatoren kan inzichtelijk worden gemaakt in hoeverre de inzet van het minimabeleid daadwerkelijk een bijdrage levert. Aangezien de indicatoren een langere looptijd beslaan, geven wij de ruimte om, gegeven de externe factoren als economische omstandigheden en werkgelegenheid, jaarlijks in actieplannen accenten aan te geven in de vorm van beleidsregels, samenwerkingsverbanden met maatschappelijke partners / lokale initiatieven en Zorgverzekeraars. De prestaties vanaf 2016 worden afgezet tegen de resultaten van 2015.

2. Armoede: vroeg signaleren en direct aanpakken

Armoede tast de leefbaarheid van onze samenleving aan. Mensen die langdurig in armoede leven kunnen vaak niet goed functioneren in het dagelijks leven. Bijkomende stress kan leiden tot psychische of fysieke klachten en bestaat er een verhoogd risico op huiselijk geweld. Ook ontstaan er vaak schulden. De kans op het vinden of behouden van een baan neemt af. De dreiging van sociaal isolement neemt toe. Kinderen die in armoede leven hebben vaak slechtere prestaties op school. Zo gaat armoede, met alle problemen van dien, vaak van de ene generatie over op de volgende. We willen armoederisico's zoveel mogelijk uitsluiten. Daarom willen we armoede eerder signaleren en, waar noodzakelijk, tijdig financiële ondersteuning bieden om erger te voorkomen. Zo wordt niet alleen de leefbaarheid vergroot, maar kan de inzet van dure maatwerkvoorzieningen, bijvoorbeeld in de vorm van een bijstandsuitkering, schuldregeling, (crisis)opvang of zorgaanbod, worden voorkomen.

2.1 Hoe gaan we dit bereiken?

Niet iedereen stapt gemakkelijk op de gemeente af met een hulpvraag. Bijvoorbeeld wegens schaamte, of doordat men de weg niet kent. Wij willen de drempel naar ons minimabeleid verlagen en het bereik vergroten.

2.1.1 Lokaal samenwerken

Maatschappelijke partners en welzijnsstichtingen weten vaak beter wat er speelt achter de voordeur en zijn laagdrempelig. We streven naar een betere samenwerking met deze partijen en met lokale initiatieven die een bijdrage willen leveren. Zowel preventief als in de verbinding naar het gemeenteloket. Het maatschappelijke voorveld, de sociale teams, maar ook onze eigen schulddienstverleners, spelen hierin een belangrijke rol. Hieronder wordt dit inhoudelijk toegelicht.

2.1.1.1 SUN

Wij gaan een samenwerking aan met Stichting Urgente Noden (SUN), maatschappelijke partners en fondsen / kerken om te komen tot de oprichting van een noodhulploket in de Krimpenervwaard. Het noodhulploket biedt materiële hulp in crisissituaties waarin bestaande wettelijke regelingen daarin niet, niet afdoende of niet tijdig in voorzien. Op dit moment is er een intern noodfonds. Dit noodfonds komt bij een totstandkoming van een samenwerking met SUN te vervallen.

SUN is een vorm van publiek-private samenwerking. Fondsen dragen bij aan de vorming van een jaarlijks giftenbudget, dat geheel ten goede komt aan inwoners van de gemeente Krimpenervwaard die financieel in nood zitten. Wij dragen zelf de kosten van een klein en efficiënt bureau, waar het werk verzet wordt. Zorg- en hulpverlenende organisaties vragen aan voor hun cliënten. Zo is er maximaal rendement als de gift past in een goed opgezet hulpverleningstraject.

Samen met de betrokken partijen onderzoeken we op welke wijze wij dit loket vorm geven. We streven ernaar om dit loket (of loketten) zoveel mogelijk te integreren in de bestaande en te ontwikkelen structuur van de sociale teams en het brede maatschappelijke voorveld. Ook dient dit loket in nauwe verbinding te staan met onze schulddienstverleners. Financiële noodsituaties gaan gepaard met uitzichtloze schuldsituaties of beperkte kennis over omgaan met geld. Door de schulddienstverleners te betrekken, kan ergere schuldproblematiek en of herhaling van gedrag worden voorkomen.

2.1.1.2. SchuldHulpMaatje

Ook onderzoeken wij de mogelijkheid om tot een samenwerkingsverband met SchuldHulpMaatje te komen. Dit is een initiatief van de landelijke kerken in Nederland als antwoord op de toenemende schuldenproblematiek. Professioneel opgeleide maatjes schieten mensen te hulp die vastlopen met hun financiën. Niemand wordt uitgesloten van dienstverlening, dus ook niet op basis van geloof of levensovertuiging. In tegenstelling tot SUN biedt SchuldHulpMaatje immateriële ondersteuning om iemands zaken weer op orde te stellen. Daarnaast werkt SchuldHulpMaatje ook preventief. Zo kan je al aankloppen voordat er daadwerkelijk schulden zijn ontstaan.

SchuldHulpMaatje biedt geen schulddienstverlening. De meerwaarde van het maatje is dat hij tijd heeft. Om naar iemands verhaal te luisteren bijvoorbeeld. Of om te helpen bij het invullen van een ingewikkeld formulier of ter ondersteuning bij een lastig telefoongesprek met een schuldeiser. Uit ervaring van deelnemende gemeenten blijkt dat de steun van een maatje de effectiviteit van schulddienstverlening vergroot. De schulddienstverleners zullen door beter gemotiveerde mensen en een compleet dossier vlotter tot het regelen van schulden kunnen overgaan.

SchuldHulpMaatje ontvangt van de gemeente een financiële bijdrage om te voorzien in (opstart)kosten. De samenwerking bestaat vervolgens met name uit afstemming van de onderlinge dienstverlening.

De diensten van SUN en SchuldHulpMaatje sluiten goed op elkaar aan. De één biedt financiële noodhulp. De ander biedt begeleiding en immateriële steun aan inwoners. Beiden initiatieven dragen bij aan een groter bereik van ons minimabeleid en zorgen dat de middelen komen daar waar de nood het hoogst is. Zo worden in een vroeg stadium armoederisico's zo veel mogelijk voorkomen.

Een groter bereik betekent niet dat inwoners onrechtmatig voorzieningen ontvangen. Om dit te voorkomen, is er altijd sprake van een toets indien beroep wordt gedaan op een inkomensvoorziening, zoals in de vorm van bijzondere bijstand. Een goed klantbeeld en het betrekken van lokale initiatieven en maatschappelijke partners draagt hier aan bij.

2.1.2 Digitalisering

Door de mogelijkheden van digitalisering beter te benutten, willen we het bereik van ons minimabeleid verder vergroten. Dit doen wij door de mogelijkheid te bieden om aanvragen voor bijzondere bijstand digitaal in te dienen. Steeds meer inwoners beschikken over apparatuur om bewijsstukken digitaal te overleggen. Voor maatschappelijke partners biedt een digitale procedure ook vaak voordelen. Doordat de wijze waarop een aanvraag wordt ingediend beter kan worden gestuurd, betekent dit voor onze organisatie dat een slag gemaakt kan worden op het gebied van verkorte doorlooptijden en minder afwijzingen op basis van onvolledigheid.

2.2 Indicatoren

Met een groter bereik van ons minimabeleid willen we eerder signaleren en ondersteuning bieden om armoederisico's en schulden te voorkomen. We willen in 2016 een samenwerking aangaan met SUN en SchuldHulpMaatje. Daarnaast willen we de mogelijkheid bieden om aanvragen voor bijzondere bijstand in de toekomst ook digitaal in te dienen.

2.2.1 Cijfers over de huidige situatie

Om het bereik van ons Minimabeleid te meten, gebruiken we inkomensgegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en gegevens uit ons eigen informatiesysteem om vast te stellen hoeveel verschillende inwoners een aanvraag hebben ingediend voor bijzondere bijstand in 2014. Voor het aantal inwoners in de Krimpenervaard met een (langdurig) inkomen tot 110% van het minimum zijn nog geen gegevens beschikbaar voor het jaar 2014.

Tabel 1 Inwoners met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (bron: CBS / Databank Zuid Holland)

	aantal huishoudens met tenminste 1 jaar een inkomen tot 110% van het sociaal minimum				aantal huishoudens met tenminste 1 jaar een inkomen tot 110% van het sociaal minimum als percentage van de doelpopulatie			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Krimpenervaard	1.400	1.400	1.600	1.600	6,4	6,8	7,1	7,4

Tabel 2 Aantal verschillende inwoners die beroep doen op bijzondere bijstand (bron: Civision Samenleving)

Bereik bijzondere bijstand	Aantal diverse inwoners (in 2014)
Inwoners die beroep doen op bijzondere bijstand in de Krimpenervaard	1047

We streven er bij een samenwerking met SUN tevens naar meer uitgaven voor urgente financiële noodhulp uit Fondsenwerving te verstrekken, dan uit ons budget aangewend wordt als bijdrage in de bureaunkosten.

De resultaten van vroegtijdig signaleren en aanpakken in samenwerking met maatschappelijke partners en lokale initiatieven meten we aan de hand van volgende indicatoren: doorlooptijden en het aantal aanvragen voor Schulddienstverlening op jaarbasis.

Tabel 3 Inzet schulddienstverlening (bron: Stratech)

Schulddienstverlening	Aantal (2014)
Gemiddelde doorlooptijd aanvraag tot start schuldregeling	120 dagen
Aantal huishoudens die gebruik maken van diensten Schulddienstverlening per oktober 2015	127

Vanaf het moment van aanvraag is er sprake van de volgende fasen: aanmeld-, intake- of stabilisatiefase en trajectbegeleiding bij een lopende regeling, minnelijk of wettelijk. Met name de stabilisatiefase kan doorlooptijd vergen. Deze fase dient om de inkomsten –en uitgaven in balans te krijgen en te zorgen dat er geen nieuwe schulden meer ontstaan. Zie in onderstaand overzicht de huidige gemiddelde doorlooptijden tot het aangaan van een regeling.

Digitaal aanvragen

Tot op heden worden er nog geen aanvraagformulieren voor bijzondere bijstand digitaal aangeboden.

2.2.2 Gewenste resultaten

We streven voor de periode 2016-2018, bij gelijkblijvende externe factoren, naar de volgende resultaten, die worden afgezet tegen de realisatie 2015:

Tabel 4 Indicator: bereik minimabeleid

	2016	2017	2018
Er is een stijging van het aantal inwoners dat bereikt wordt (van de inwoners die een inkomen tot 110% van het sociaal minimum ontvangen)	+1%	+2%	+3%
Meer budget beschikbaar voor verstrekkingen door meeropbrengst uit Fondsenwerving SUN	€ -,-	€ 5.000,-	€ 7.500,-

Tabel 5 Indicator: vroeg signaleren en aanpakken van schulden

	2016	2017	2018
Kortere doorlooptijd tot start regeling door vlottere dossiervorming door meer ondersteuning gedurende de stabilisatiefase	-3 dagen	-6 dagen	-9 dagen
Afname aantal (lopende) aanvragen Schulddienstverlening door vroegsignalering en preventieactiviteiten	-3	- 5	-10

Tabel 6 Indicator: Digitaal aanvragen mogelijk

	2016	2017	2018
Bijzondere bijstand digitaal indienen mogelijk	- Studietoelage - Inkomensvoorschot - Bijzondere bijstand	Alle aanvragen in het kader van bijzondere bijstand (voor waar dit digitaal inpasbaar is en past binnen de wettelijke eisen op het gebied van privacy)	Nvt

3. Meer doen met minder

Wij spreken inwoners aan op de eigen verantwoordelijkheid. Wie spaargeld heeft, spreekt dit aan voor bijzondere kosten. Wie beroep kan doen op zijn of haar eigen netwerk, doet dit. Zo dient het minimabeleid ter ondersteuning van diegenen die het anders echt niet redden. We gaan daarvoor altijd op zoek naar de goedkoopste oplossing die toereikend is.

3.1 Hoe gaan we dit bereiken?

We spreken de eigen verantwoordelijkheid van inwoners aan door de vermogensgrens om beroep te kunnen doen op bijzondere bijstand te verlagen. Inwoners met spaargeld dienen dit aan te spreken voor bijzondere kosten. Tevens worden goedkopere alternatieven ingezet als deze toereikend zijn om in de noodzaak te voorzien.

3.1.1 Draagkracht en eigen vermogen

Indien iemand beschikt over een vermogen boven de in de Participatiewet gestelde vermogensgrens² wordt een periodieke bijstandsuitkering voor levensonderhoud afgewezen. De aanvrager dient dan eerst zijn eigen vermogen aan te spreken.

Om in aanmerking te komen voor bijzondere bijstand geldt ook een vermogensgrens. Op dit moment hanteren wij voor de beoordeling van recht op bijzondere bijstand dezelfde grenzen zoals genoemd in de Participatiewet.

Vanaf 1 januari 2016 willen wij gebruik maken van de beleidsvrijheid om inwoners eerst het eigen vermogen aan te laten spreken alvorens tot verstrekking van bijzondere bijstand wordt overgegaan. Dit doen we voor zover dit bedrag hoger ligt dan tweemaal de van toepassing zijnde bijstandsnorm en onder voorwaarde dat het vermogen vrij opneembaar is. Overig vermogen, bijvoorbeeld uit auto, waardepapieren, woning, etc. wordt afgezet tegen de vermogensgrenzen zoals die gelden volgens de Participatiewet. Om te voorkomen dat deze maatregel tot hoge uitvoeringslasten leidt, wordt middels aanvullende beleidsregels bepaald wanneer wel en niet tot onderzoek wordt overgegaan.

Deze oplossing is in lijn met onze visie om de eigen kracht van onze inwoners aan te spreken en dient ons doel om bijzondere bijstand effectief in te zetten.

Voorbeeld (fictieve casus):

Mevrouw Jansen ontvangt een bijstandsuitkering voor een alleenstaande. Haar vermogen bedraagt op 1 januari 2016 € 3000,-. Dit vermogen staat op haar spaarrekening waar ze vrij over kan beschikken. Mevrouw dient op 1 januari 2016 een aanvraag bijzondere bijstand in voor een wasmachine. Haar vorige is wegens ouderdom kapot. De noodzakelijke kosten voor de aanschaf van een nieuwe bedragen € 300,-. Voor mevrouw geldt een vrij te laten vermogen van € 2000,- (tweemaal haar bijstandsnorm). De aanvraag wordt afgewezen omdat mevrouw de wasmachine uit spaargeld kan voldoen.

² Voor een alleenstaande komt dit neer op € 5.895,- (2015). Voor gehuwden en alleenstaande ouders is de vermogensgrens voor 2015 vastgesteld op € 11.790,-.

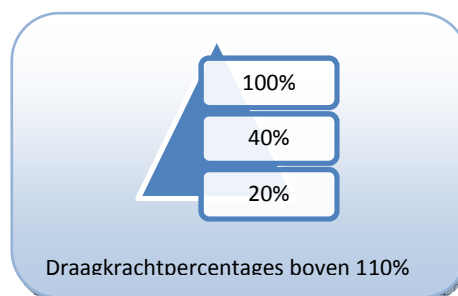
Wij kunnen naast vermogensgrenzen ook zelf de inkomensgrenzen bepalen. Wij hebben in het verleden verschillende grenzen gehanteerd. Dit was afhankelijk van de aard van de regeling en naargelang de wens van de gemeenten die voorheen deelnamen aan de gemeenschappelijke regeling K5-gemeenten³. Voor 2015 is gekozen om voor alle regelingen een inkomensgrens tot 110% van het sociaal minimum te hanteren.

We willen met ons minimabeleid de meest kwetsbaren bereiken en voorkomen dat inwoners wegens armoede beroep moeten doen op langdurige voorzieningen. Met oog op armoedebestrijding is een lagere inkomensgrens riskant omdat ook de inwoners die een inkomen hebben dat iets hoger is dan het sociaal minimum tot een kwetsbare groep behoren. Denk bijvoorbeeld aan ouderen met een klein pensioen, maar ook inwoners met een inkomen uit ziektewet, net hoger dan de bijstandsnorm. Het risico bestaat dat deze inwoners uit beeld raken, met toenemende kans op armoederisico's als gevolg. Daarom zullen we de inkomensgrens van 110% van het sociaal minimum handhaven.

Met ingang van 1 januari 2015 is de kostendelersnorm ingevoerd. Wij hebben de kostendelersnorm ook toegepast bij de beoordeling voor recht op bijzondere bijstand. Wij gaan uit van de eigen kracht van onze inwoners. De kostendelersnorm is ingevoerd vanuit dezelfde gedachte. Wie samenwoont, kan ook delen in de kosten. Vanuit deze visie kiezen wij er voor om deze werkwijze voort te zetten.

We willen armoedeval voorkomen. Een inkomen boven de grens leidt niet altijd tot een (volledige) afwijzing voor bijzondere bijstand. Voor deze inwoners berekenen wij de draagkracht op basis van percentages van het inkomen boven de grens. Zo wordt 20% van het inkomen tussen 110% en 120% gezien als bedrag dat aangewend kan worden. En 40% van het inkomen tussen 120% en 140%. Daarboven wordt het inkomen volledig als draagkracht in aanmerking genomen. Uiteraard is individualisering in bijzondere situaties altijd mogelijk.

Ook houden wij voor inwoners die een schuldregeling in het kader van de Wet schuldsanering natuurlijke personen' (Wsnp) uitvoeren alleen rekening met het beschikbare (vrijgelaten) inkomen. Het bedrag dat gereserveerd wordt voor de aflossing van schulden laten wij bij het berekenen van de draagkracht buiten beschouwing.

Voorbeeld Rekenmethode draagkrachtpercentages (fictieve casus):

Meneer en mevrouw Ahrendsen ontvangen een gezamenlijk inkomen van netto € 1.550,- exclusief vakantiegeld per maand. Mevrouw Ahrendsen maakt bijzondere medische kosten en dient een aanvraag voor bijzondere bijstand in voor noodzakelijke kosten ter hoogte van € 500,-. Om volledig in aanmerking te komen voor vergoeding dient het inkomen per maand lager dan € 1.450,- (110%) te zijn. Het inkomen is wel lager dan 120% van het sociaal minimum. Over het deel aan inkomen boven 110% wordt verwacht dat het echtpaar zelf 20% kan bijdragen in bijzondere kosten. Het echtpaar kan dan per maand € 20,- van de kosten zelf dragen (20% van € 1.550,- minus € 1450,-). Op jaarbasis is dit € 240,- (12 maanden keer € 20,-). Aan het echtpaar wordt op basis van deze aanvraag € 260,- aan vergoeding uit bijzondere bijstand verstrekt (€ 500,- minus € 240,- draagkracht).

³ Gemeenschappelijke regeling die tot 1 januari 2015 voor de gemeenten Nederlek, Ouderkerk, Bergambacht, Schoonhoven en Vlist taken heeft uitgevoerd op het gebied van: Bezwarencommissie, ICT, Onderwijs, Personeel en Organisatie, Sociale zaken en diverse bovenlokale strategische zaken.

3.1.2 Goedkopere alternatieven

We zullen beschikbare alternatieven die in plaats van een (deel van een) verstrekking uit bijzondere bijstand toereikend zijn om in de noodzakelijke behoefte te voorzien aanwenden. Het gaat met name om kosten voor diensten of voor duurzame gebruiksgoederen.

We denken bijvoorbeeld aan:

- Eigen bijdrage voor budgetbeheer, waarvoor in bepaalde situaties ondersteuning door een vrijwilliger toereikend is. Een samenwerking met SchuldHulpMaatje kan hier een bijdrage aan leveren.
- Inrichtingskosten. Een deel van de inboedel kan bij een kringloopwinkel worden aangeschaft, zodat het noodzakelijk budget voor inrichting beperkt blijft. Lokale kringloopcentra kunnen van deze oplossing meeprofiteren. Doordat er sprake is van een verwachte toename van het aantal taakstellingen voor nieuwkomers, is een dergelijke oplossing noodzakelijk om de uitgaven beheersbaar te houden.
- Aanschaf van een tweedehands fiets in plaats van reiskosten binnen de gemeente.

Door dergelijke initiatieven beter te benutten, ontstaat er aan de andere kant (kringloopcentra, vrijwilligersorganisaties, etc.) ruimte voor activiteiten die weer ingezet kunnen worden als vorm van tegenprestatie voor uitkeringsgerechtigden met een afstand tot de arbeidsmarkt.

3.2 Indicatoren

Wij willen bereiken dat bijzondere bijstand zoveel mogelijk terecht komt bij diegenen die het echt nodig hebben. Daarnaast willen we de uitgaven beheersbaar houden door beschikbare alternatieven te benutten.

3.2.1 Cijfers over de huidige situatie

We verlagen de vermogensgrens om aanspraak te kunnen maken op bijzondere bijstand zodat wij alleen verstrekken aan wie dit echt nodig heeft. Hiervoor geldt geen indicator. Wel interne controle op toepassing van de toets.

De indicatoren voor het toepassen van goedkopere alternatieven worden afgezet tegen de uitgaven van kostensoorten in 2014.

Tabel 7 Verstrekkingen bijzondere bijstand per kostensoort (bron: Dashboard Krimpenerwaard)

	2013		2014	
	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal
Budgetbeheer	46.433,98	104	76.568,25	116
Bewindvoering	18.421,12	17	9.963,22	10
Totaal	64.855,10	121	86.531,47	126

Er worden normbedragen gehanteerd voor inrichtingskosten. Deze zijn nog niet gebaseerd op aanschaffing bij tweedehands winkels.

Tabel 8 Normbedragen inrichtingskosten 2015 (bron: Schulink / Nibud)

Alleenstaande (kamerbewoner)	€ 1.588,00
Alleenstaande (zelfstandig)	€ 3.704,00
gezin met 2 personen	€ 4.244,00
gezin met 3 personen	€ 4.819,00
gezin met 4 personen	€ 5.382,00
gezin met 5 personen	€ 5.945,00
gezin met 6 personen	€ 6.526,00
voor elke persoon extra	€ 533,00

De bedragen worden verstrekt in de vorm van leenbijstand. Na 3 jaar voldoen aan aflossingsplicht wordt het restant kwijtescholden.

3.2.2 Gewenste resultaten

We streven voor de periode 2016-2018, bij gelijkblijvende externe factoren, naar de volgende resultaten door toepassing van goedkopere alternatieven, die worden afgezet tegen de realisatie 2015:

Tabel 9 Indicator: Goedkopere alternatieven

	2016	2017	2018
Afname gemiddeld bedrag per verstrekking inrichtingskosten (reduceren normbedragen) wegens aanschaf tweedehands ten opzichte van bedragen in 2015	-10%	-15%	- 20%
Afname verstrekking budget-beheer/ bewindvoering ten opzichte van voorgaand jaar	€ 5.000,-	€ 5.000,-	€ 5.000,-

De gewenste resultaten zijn afhankelijk van het aanbod en zullen, indien blijkt dat alternatieven onvoldoende toereikend blijken, worden bijgesteld. Bij het bepalen van nieuwe normbedragen op basis van tweedehands aanschaf, hanteren wij voor witgoed (garantie op aankoop) en beddengoed (hygiëne) wel nog steeds de nieuwprijs.

4. In afstemming met het Sociaal Domein

Ons minimabeleid is in afstemming met het Sociaal Domein breed. Door de decentralisaties in het sociale domein en de verschuiving van minder categoriale naar meer individuele voorzieningen per 1 januari 2015 krijgen gemeenten meer mogelijkheden armoede integraal aan te pakken. Overlap in ondersteuning wordt zoveel mogelijk uitgesloten. Uitsluiting van noodzakelijke ondersteuning wegens gebrek aan financiële draagkracht wordt voorkomen.

4.1 Hoe doen wij dit?

4.1.1 Onderlinge afstemming

Met de inzet van de sociale teams willen we de vraag naar zorg en ondersteuning op elkaar laten aansluiten en overlap in het aanbod voorkomen (verbinding tussen gemeente, inwoners en lokale initiatieven / maatschappelijke partners). Daar waar de sociale teams (nog) niet in beeld zijn, proberen we zelf verbinding te leggen en afstemming te zoeken met de betrokken partijen uit het brede maatschappelijke voorveld. In ons beleidsplan Participatie 2016-2018 geven we aan dat we onze cliëntprofielen inzichtelijk maken, inclusief de inzet van jeugd -en Wmo-voorzieningen. Er worden afspraken gemaakt over wie wanneer de regie vormt. Het minimabeleid vormt een schakel in de afstemming van voorzieningen om uit te sluiten dat niemand wegens gebrek aan financiële middelen uitgesloten wordt van zorg en ondersteuning. Ook de inzet van schulddienstverlening speelt hierin een rol.

4.1.2 Collectieve zorgverzekering

Wij voeren de regeling Collectieve Zorgverzekering uit. Deze regeling dient inwoners met beperkt inkomen te verzekeren van noodzakelijke zorg doormiddel van het verstrekken van een gemeentelijke bijdrage op een aanvullende dekking. De huidige regeling biedt inwoners met een inkomen tot 110% van het minimuminkomen de mogelijkheid uit twee zorgverzekeraars te kiezen waarmee wij een collectieve overeenkomst hebben gesloten: VGZ en Zorg en Zekerheid. Deze verzekeraars hebben vanuit het verleden een grote dekkingsgraad in de Krimpenerwaard. Aanvullend zijn er beleidsregels opgesteld op tegemoet te komen in noodzakelijke kosten op medisch gebied waarin deze Zorgverzekeraars volgens ons college onvoldoende in voorzien. Onze voorzieningen zijn (nog) niet ingericht om inwoners met meerkosten uit een chronische ziekte of handicap te compenseren.

Tot 2015 werden inwoners met hoge zorgkosten wegens een chronische ziekte of handicap tegemoetgekomen door het Rijk in de vorm van ongerichte categoriale regelingen⁴. Ongeacht het inkomen en zonder toets op de noodzaak werd aan de doelgroep jaarlijks een tegemoetkoming verstrekt. In 2015 zijn de regelingen komen te vervallen. Het Rijk heeft de middelen, met een korting, overgeheveld naar de gemeenten om tot een meer gerichte oplossing te komen.

Op dit moment werken wij aan een passende oplossing. De opdracht is om met beperkte middelen de doelgroep die daadwerkelijk meerkosten uit chronische ziekte of handicap heeft te compenseren. Ons eigen uitgangspunt is om diegenen te ondersteunen die dit het hardst nodig hebben. Wie het zelf kan, moet het zelf doen. Wij spreken onze inwoners immers aan op de eigen kracht.

Een mogelijke oplossing is middels een compensatie via de Regeling Collectieve Zorgverzekering. Ondanks dat deze regeling categoriaal van aard is, heeft de overheid nadrukkelijk gesteld dat deze wel in het kader van de Participatiewet past.

⁴Regeling 'Compensatie eigen risico (Cer)' en 'Wet tegemoetkoming Chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg)' werden uitgevoerd door het Centraal Administratie Bureau (CAK) en de Regeling chronisch zieken, gehandicapten en ouderen' werd uitgevoerd door gemeenten.

Wij zetten de huidige regeling Collectieve Zorgverzekering met ingang van 2016 voort, waarbij wij er in de periode 2016-2018 naar streven de dekking van de mogelijke pakketten zo goed mogelijk af te stemmen op de behoefte van onze deelnemers. Indien wordt besloten om ook de compensatie voor inwoners met meerkosten uit chronische ziekte of handicap via de collectieve zorgverzekering worden gecompenseerd, betekent dit dat naast de bestaande nog alternatieve (meer uitgebreide) pakketten worden toegevoegd.

4.2 Indicatoren

4.2.1 Cijfers over de huidige situatie

Op dit moment nemen 371 inwoners deel aan de Regeling Collectieve Zorgverzekering. Jaarlijks groeit de populatie licht. Deze groei is mede afhankelijk van de omvang van de potentiële doelgroep, inwoners met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum.

4.2.2 Gewenste resultaten

Ons uitgangspunt is dat niemand, wegens gebrek aan financiële middelen, uitgesloten wordt voor noodzakelijke zorg en ondersteuning. Hiervoor is een goed klantbeeld, op verschillende leefgebieden, noodzakelijk. In de Beleidsnota Participatie zijn hiervoor indicatoren gesteld.

Daarnaast compenseren wij inwoners met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum aanzetten tot het afsluiten van een goede dekking in de zorgkosten met onze Regeling Collectieve Zorgverzekering. Bij gelijkblijvende potentiële doelgroep verwachten wij jaarlijks een lichte stijging doordat de dekking steeds beter is afgestemd op de doelgroep en door jaarlijks terugkerende communicatie.

Tabel 10: indicator bereik collectieve zorgverzekering

Bereik Collectieve Zorgverzekering *	2016	2017	2018
Aantal inwoners die gebruik maken van de collectieve zorgverzekering	380	390	400

* Bij voortzetting van de huidige regeling. Bij besluit tot compensatie van de doelgroep met meerkosten uit chronische ziekte en handicap worden de verwachte resultaten bijgesteld.

5. Maatwerk met aandacht voor kwetsbare ouderen en gezinnen met kinderen

Generiek inkomensbeleid is de verantwoordelijkheid van het Rijk. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelt periodiek het sociaal minimum vast. Deze norm geldt voor alle burgers van Nederland en wordt geacht toereikend te zijn. Er kunnen zich bijzondere situaties voordoen waardoor de uitkeringsnorm niet toereikend is om noodzakelijke kosten te voldoen. Dan kan de gemeente bijzondere bijstand verstrekken indien de uitgaven noodzakelijk - en daadwerkelijk gemaakt - zijn en voortkomen uit bijzondere individuele omstandigheden.

De Participatiewet biedt daarom geen ruimte meer voor categoriale regelingen. Bij aanvragen bijzondere bijstand dient zoveel mogelijk de individuele situatie te worden beoordeeld (maatwerk). Als tussenoplossing kan het recht op individuele bijzondere bijstand ook op basis van groepskenmerken worden vastgesteld. Ook blijft de mogelijkheid voor buitenwettelijk begunstigend beleid bestaan, mits dit niet leidt tot categoriale verstrekkingen en het beleid op consistente en redelijke wijze wordt toegepast

We streven naar maximaal maatwerk. Ieder individu uit een doelgroep is immers anders. Ongerichte verstrekkingen leiden tot inefficiënt gebruik van onze minimagelden. Daarnaast werken categoriale regelingen drempelverhogend om werk te aanvaarden. Voor een categoriale toets gelden inkomensgrenzen, zodat meer inkomen uit arbeid niet altijd vooruitgang betekent (ook wel armoedeval genoemd).

5.1 Hoe doen wij dit?

We willen deze regelingen in de periode 2016-2018 zo veel mogelijk afbouwen. Toch blijven we oog houden voor de meest kwetsbaren onder ons: ouderen en gezinnen met kinderen.

5.1.1 Werken aan maatwerk

Een bijkomend risico bij maatwerk is willekeur. Tevens kan maatwerk leiden tot een minder beheersbaar budget door beperkte controle op de uitgaven. Bijzondere bijstand betreft immers een opneemregeling.

Het aantal regelingen willen we daarom langzaam afbouwen. Zo wordt een zachte overgang gerealiseerd en hebben wij voldoende tijd om ons deze nieuwe werkwijze eigen te maken. Bij het afbouwen van regelingen op basis van groepskenmerken worden die gelden voor kwetsbare ouderen en gezinnen met kinderen buiten beschouwing gelaten. Deze (jongste en oudste) inwoners zijn erg kwetsbaar, kunnen vaak minder goed voor zichzelf opkomen en krijgen daarom extra aandacht in ons minimabeleid.

5.1.2 Regelingen op basis van groepskenmerken in 2016

Alle regelingen die wij in 2016 op basis van groepskenmerken uitvoeren zijn weergegeven in de bijlage 'Overzicht regelingen 2016'. Regeling Meedoen en Regeling duurzame gebruiksgoederen komen met ingang van 2016 te vervallen, omdat deze niet meer voldoen aan het karakter van de Participatiewet. De regelingen zijn erg categoriaal en dragen niet bij aan het activerende karakter van ons minimabeleid.

5.1.2.1. Gezinnen met kinderen

Voor huishoudens (minima) met kinderen in de leeftijd 4 tot 18 jaar, hebben wij extra aandacht door de PC-regeling en Regeling bijdrage schoolkosten geactualiseerd voort te zetten. Omdat met name de laatstgenoemde regeling enigszins ongericht is (er worden vaste bedragen uitgekeerd en achteraf wordt middels steekproef de besteding gecontroleerd) wordt voor de toekomst gezocht naar alternatieven die beter voldoen.

Voor kinderen, in de leeftijd tot 4 jaar, van nieuwkomers die na een verblijf in een asielzoekerscentrum woonachting zijn in de Krimpenerwaard, wordt de regeling Peuterspeelzaal aangeboden. Deze inwoners komen in aanmerking voor een vergoeding van deze noodzakelijke bijzondere kosten. De kosten worden noodzakelijk geacht om taalachterstanden en kans op sociale uitsluiting te voorkomen.

Naast deze kindregelingen willen we aansluiting zoeken bij de stichting Jeugd Sport Fonds Zuid Holland (JSF) en stichting Jeugd Cultuur Fonds Zuid Holland (JCF). Deze fondsen hebben landelijke bekendheid en hebben de doelstelling om kansarme kinderen weer kansrijk te maken. Wij bepalen zelf de inkomensgrens om de doelgroep af te bakenen. Via intermediairs⁵ worden voor deze kinderen aanvragen ingediend voor deelname aan sport en/of cultuuractiviteiten of hiervoor benodigde attributen. De fondsen toetsen de aanvragen op rechtmatigheid en zorgen ervoor dat het geld direct op rekening van de gekozen vereniging en/of winkel terecht komt. De gemeente verstrekt hiertoe budget. Het fonds draagt zelf bij door middel van externe fondsenwerving.

Deze samenwerking heeft als voordeel dat de inzet zeer doelgericht is. Daarnaast komt het geld terecht bij lokale bedrijven zodat dit ook voordelen biedt voor de lokale economie. Het fonds treedt zelf in contact met de potentiële aanbieders en neemt, tegen een vergoeding voor opstartkosten en € 35,- per geactiveerde aanvraag, de organisatie op zich. De stichtingen hebben hier in het verleden al de nodige ervaring mee opgedaan.

Aanvankelijk hanteren wij als selectie voor de doelgroep kinderen met ouders met een inkomen tot 110% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Dit ligt in lijn met ons minimabeleid. Ieder jaar wordt opnieuw getoetst of er recht bestaat op een verstrekking. Indien blijkt dat de doelgroep beperkt is, kan voor de volgende jaren besloten worden de inkomensgrens te verhogen. Doordat het fonds goed inzichtelijk maakt welke kinderen van welke activiteiten gebruik maken, kan op basis van deze gegevens zo nodig worden bijgestuurd. Wij streven ernaar om in het eerste kwartaal van 2016 te starten met de uitvoering van deze samenwerking. Indien er op dat moment nog geen samenwerkingsverband tot stand gekomen is, zal voor kinderen de Regeling Meedoen als alternatief worden voortgezet.

5.1.2.2. Kwetsbare ouderen

Voor kwetsbare ouderen hebben we extra aandacht door op basis van groepskenmerken de regeling Meedoen voort te zetten. De keuze van het Sociaal Domein om de regeling Collectieve Zorgverzekering uit te breiden, is eveneens in belang van deze groep die vaak te maken heeft met oplopende zorgkosten.

5.1.2.3. Actief werkzoekend en behoudend

Voor minima zonder enig arbeidsperspectief voeren wij de wettelijke tegemoetkoming Individuele inkomenstoeslag uit. Voor 2016 hebben wij ook aandacht voor de doelgroep werkzoekenden en die werk - met een minimuminkomen - behouden. Voor deze doelgroep voeren wij een regeling uit die voorziet in noodzakelijke kosten om goed voorbereid te kunnen solliciteren en of participeren. Inwoners die behoren tot dit groepskenmerk hebben te maken met bijzondere noodzakelijke kosten voor bijvoorbeeld computergebruik, extra reiskosten of kosten voor een optimale representatie (kapper, sportabonnement, etc.).

Het college stelt voor 2016, en vervolgens jaarlijks, binnen deze kaders en het vastgestelde budget, beleidsregels voor de regelingen vast.

⁵ Intermediairs kunnen bijvoorbeeld zijn: jeugdzorg, gezondheidszorg, onderwijs, maatschappelijk werk, schulddienstverlening, armoedebestrijding en vluchtelingenwerk.

5.2 Indicatoren

Wij willen meer maatwerk en daarbij extra aandacht houden voor de kwetsbare ouderen en gezinnen met kinderen. Dit vertaalt zich in de volgende gewenste resultaten voor de komende jaren.

5.2.1 Cijfers over de huidige situatie

We streven naar maximaal maatwerk. Ongerichte regelingen zullen de komende jaren afnemen. Onze resultaten zijn terug te vinden in het dashboard. Uit ons dashboard blijkt dat in 2015 al een afname van regelingen zichtbaar is en het aantal maatwerkverstrekkingen is gestegen. In het overzicht is de gemeentelijke bijdrage voor de Regeling collectieve Zorgverzekering buiten beschouwing gelaten. Deze regeling wordt door het Rijk beschouwd als een categoriale regeling die toch voldoende maatwerk biedt en past binnen het kader van de Participatiewet. Wij zullen het gebruik van deze regeling dan ook blijven stimuleren. Dit geldt ook voor de regelingen die gelden voor onze kwetsbare groepen.

Tabel 11 Verhouding uitgaven maatwerk en regelingen (bron: Dashboard Sociale Zaken 09/2015)

Uitbetaalde minimagelden (€)	Aug 2013 - Aug 2014	Aug 2014 - Aug 2015
Bijzondere bijstand op basis individuele gronden	207.000	320.000
Regelingen	1.310.000	692.000

Met betrekking tot de samenwerking met Jeugd Sport Fonds en Jeugd Cultuur Fonds is relevant hoeveel kinderen tot de potentiële doelgroep horen. Hiervoor zijn gegevens tot 2014 bekend.

Tabel 12 Kinderen in huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (bron: CBS/ Databank Zuid Holland)

	aantal minderjarige kinderen in een huishouden met tenminste 1 jaar een inkomen tot 110% van het sociaal minimum				aantal kinderen in een huishouden met tenminste 1 jaar een inkomen tot 110% als percentage van de doelpopulatie			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Krimpenewaard	700	700	700	700	5,2	5,1	5,4	6,1

De regeling Meedoen is in het verleden verstrekt per gezin / huishouden. Het aantal kinderen is hieruit niet af te leiden. Er is hiervoor dus geen nulmeting bekend.

5.2.2 Gewenste resultaten

Tabel 13 Indicator: Maatwerk en zorg voor kwetsbare groepen

	2016	2017	2018
Er wordt t.o.v. 2015 in verhouding meer minimeleid verstrekt op basis van maatwerk dan in de vorm van regelingen	+10%	+15%	+20%
Aantal kinderen in doelgroep die gebruik maken van JSF en/of JCF*	70	120	180

* Bij gelijkblijvende externe factoren

6. Toewerken naar een activerend minimabeleid op individueel niveau

Wij vinden het belangrijk dat inwoners zoveel mogelijk actief zijn en meedoen. Om optimaal te kunnen participeren is een stabiele financiële situatie noodzakelijk. En soms een kleine investering in de persoonlijke leefomgeving.

6.1 Hoe doen wij dit?

Wij zetten het minimabeleid, naast armoedebestrijding, ook in voor diegenen met arbeidsperspectief en die een steuntje in de rug nodig hebben om weer actief te worden en aan de slag te gaan⁶. Met deze inwoners gaan wij om de tafel om vast te stellen wat per individuele situatie nodig is om weer naar vermogen mee te doen en zo snel mogelijk zelfredzaam te worden. Uiteraard binnen de kaders van de wet. Het doel van deze inzet is gericht op actief meedoen en participeren en uiteindelijk een afname van het aantal inkomens – en/of maatwerkvoorzieningen.

Door het verlenen van bijzondere bijstand onderdeel te maken van een integrale aanpak, waarbij ook achterliggende problemen van de belanghebbende en zijn of haar gezinsleden worden betrokken, kunnen we de doelmatigheid en de effectiviteit van ons beleid verhogen. Zo kunnen we bijvoorbeeld naast inkomensondersteuning ook hulp bieden bij het uitgavenpatroon of bij re-integratie en participatie. Zo wordt de weg vrijgemaakt voor inwoners om te participeren en weer aan het werk te gaan. Niet de vraag 'waar heb ik recht op?' maar 'wat is nodig?' staat hier centraal.

Deze aanpak sluit aan op de doelstelling "Iedereen doet naar vermogen mee" zoals geformuleerd in het beleidsplan Participatie 2016-2018. Wij gaan cliëntprofielen opstellen waardoor problematiek op verschillende leefgebieden inzichtelijk wordt. Kennis van de cliënt is hiervoor noodzakelijk. Het minimabeleid vormt zo een onderdeel van een breed pallet aan instrumenten om zoveel mogelijk inwoners te laten klimmen op de Participatieladder. Zo stellen we onze inwoners in staat om het maximale uit zichzelf te halen!

Momenteel zijn we niet ingericht op deze manier van werken. Aanvragen worden voornamelijk op basis van strakke richtlijnen of criteria (op basis van doelgroepen) getoetst. Deze nieuwe werkwijze verlangt veel maatwerk. Dit betekent een andere manier van werken en vergt voorbereidingstijd. Daarom is dit doel gesteld als stip aan de horizon waar we in de periode 2016-2018 naar toe werken. Wij zorgen zo ook voor een zachte landing.

6.2 Indicatoren

Wij streven naar meer maatwerk en zetten daarvoor in op een nieuwe werkwijze gericht op activering. Voor 2016-2018 willen we de volgende resultaten behalen.

Tabel 14 Indicator: Activerend beleid (stip)

Activerend beleid (Stip)	2016	2017	2018
Aantal inwoners waarvoor bijzondere bijstand gericht is ingezet als instrument om de weg vrij te maken voor participatie.	Nog niet van toepassing	50	100

Dit betreft een nieuwe werkwijze. Derhalve zijn er geen cijfers beschikbaar over de huidige situatie. Als onderdeel van een breed aanbod aan voorzieningen geboden in het sociaal domein wordt bijgedragen aan de indicator 'afname maatwerk –en inkomensvoorzieningen'.

⁶ Voor inwoners zonder enig arbeidsperspectief geldt de Individuele Inkomens toeslag (artikel 8 lid 1 sub B van de Participatiewet)

7. Financiën en aantallen

Bijzondere bijstand betreft een opheinderegeling. Wanneer iemand recht heeft op een verstrekking volgens de kader van de wet en/of een regeling wordt altijd tot uitbetaling overgegaan. Wij willen dit budget door het uitvoeren van de acties in deze nota beheersbaar houden.

7.1 Aantallen en cijfers

De middelen voor minimabeleid, waaronder een budget uit Klijnsmagelden voor extra inzet op schuldpreventie en kinderarmoede, worden via de Algemene Uitkering (cluster Werk en Inkomen) beschikbaar gesteld.

Wij beschikken in 2015, na verwerking van de tussenrapportage, meerjarig over de volgende uitgavenbudgetten voor het minimabeleid (product 614):

MINIMABELEID	Begroting na tussenrapportage							
	2015		2016		2017		2018	
Bijzondere bijstand	€	477.592,00	€	519.192,00	€	510.792,00	€	502.392,00
Noodfonds	€	20.000,00	€	20.000,00	€	20.000,00	€	20.000,00
Collectieve ziektekostenverzekering	€	53.483,00	€	53.483,00	€	53.483,00	€	53.483,00
Individuele inkomenstoelage	€	75.000,00	€	75.000,00	€	75.000,00	€	75.000,00
Individuele studietoelage	€	8.400,00	€	16.800,00	€	25.200,00	€	33.600,00
Minimabeleid	€	327.364,00	€	144.864,00	€	144.864,00	€	144.864,00
	€	961.839,00	€	829.339,00	€	829.339,00	€	829.339,00

Voetnoot: In het minimabeleid 2015 zijn onder meer de eenmalige kosten van de resultaatbestemming van het rekeningssaldo 2014 met betrekking tot de Compensatie Eigen Risico ad € 70.000 en € 50.000 voor ondersteuning van gezinnen met kinderen ter bestrijding van armoede verwerkt. De overige eenmalige middelen benutten wij onder meer voor het aangaan van samenwerkingsverbanden, zoals SchuldHulpMaatje en Stichting Jeugd Sport Fonds en Jeugd Cultuur Fonds en voor de actualisering van regelingen voor kinderen in gezinnen die rondkomen met een inkomen tot rond het sociaal minimum.

De budgetten worden jaarlijks bepaald en vastgesteld middels de jaarlijkse begroting. Middels het actieplan 2016 werkt het college de regelingen en samenwerkingsverbanden met externe partijen nader uit. Het uitgangspunt hierbij is om, bij gelijkblijvende externe factoren, uit te komen binnen de jaarlijkse begroting.

7.2 Risicobeheersing

Tabel: Risico's en beheersmaatregelen

Risico	Bevindingen	Financiële vertaling	Beheersmaatregel
Budgetoverschrijding (maatwerk kan leiden tot verstrekkingen voor kosten waarvoor geen bijzondere bijstand werd verstrekt)	Huidige verstrekkingen (2015) lopen gelijk aan verwachting	Maatwerk, afhankelijk van de noodzakelijke kosten van de aanvrager	- Maandelijkse monitor (marap)Kwartaal Dashboard Sociale Zaken - Mandaatstelling bij verstrekking op basis van maatwerk tot een maximaal bedrag
Maatwerk leidt tot hogere uitvoeringslasten	Een aanvraag voor maatwerk neemt minstens tweemaal zo veel afhandeltijd in beslag in vergelijking tot een regeling	Per aanvraag € 20,- extra (op basis van schaal 6/7)	- Werkprocessen aanpassen en inpassen in activiteiten gericht op de doelmatigheid en reële berekening benodigd personeelscapaciteit (Fte) - Goed uitvragen bij de klant leidt tot minder aanvragen per jaar

7.3 Verantwoording

De verantwoording van de budgetten loopt via de reguliere planning en controle cyclus. De afdeling Sociale Zaken werkt aan een dashboard met een set aan indicatoren, op basis waarvan de beleidsinspanningen worden gemonitord en geëvalueerd. Daarbij zullen ook de inspanningen op het gebied van het Minimabeleid en de concrete uitwerking in jaarplannen worden opgenomen. Eind 2016 voert het college een tussenevaluatie uit, waarin het nieuwe beleid geëvalueerd wordt en zo nodig bijgesteld voor de periode 2017-2018.

Overzicht regelingen 2016

Wij streven naar maximaal maatwerk, met extra zorg voor de meest kwetsbaren onder ons. In lijn met de Participatiewet komen categoriale regelingen te vervallen. Voor 2016 worden, op basis van groepskenmerken, de volgende regelingen aangeboden:

Regeling	Gevolgen Participatiewet	Oplossing
Individuele Inkomenstoeslag	Vervangt de Langdurigheidstoeslag.	Betreft een wettelijke regeling voor inwoners zonder arbeidsperspectief waarvoor een verordening is vastgesteld in 2014.
Regeling chronisch zieken, gehandicapten en 65-plussers	Van rechtswege vervallen per 1-1-2015.	Het Sociaal Domein kiest voor een oplossing via de Regeling collectieve Zorgverzekering.
Regeling Meedoen	Betreft een maatwerkvoorziening onder de Gemeentewet (art. 108). De Regeling valt, gekoppeld aan de Gemeentewet, wel binnen het wettelijk kader van de Participatiewet, maar strookt minder met de geest van de Wet (meer maatwerk bij het vaststellen van de noodzaak van bijzondere kosten).	Regeling alleen voortzetten voor doelgroep 'Ouderen met inkomen tot 110% van het sociaal minimum'. Voor kinderen van minima tot 110% wordt aansluiting gezocht bij de stichting Jeugd Sport Cultuur Fonds Zuid Holland. Indien samenwerking niet tijdig tot stand komt, wordt teruggevallen op de regeling Meedoen. Voor inwoners met een inkomen tot 110% met arbeidsperspectief die actief solliciteren en of werken, wordt individuele bijzondere bijstand verstrekt voor noodzakelijke kosten op basis van groepskenmerken.
Regeling Participatie Schoolgaande kinderen (Schoolkosten en PC-regeling)	Van rechtswege vervallen per 1-1-2015.	Regeling wordt (geïndexeerd) voortgezet in 2016. De PC-regeling wordt geactualiseerd zodat deze voldoet aan de eisen die scholen tegenwoordig stellen.
Regeling duurzame gebruiksgoederen (RDGG)	Betreft een regeling op basis van wettelijk begunstigend beleid en op basis van groepskenmerken.	Regeling is zeer categoriaal. Derhalve wordt vanaf 2016 de noodzaak vastgesteld op basis van individuele gronden.
Collectieve Zorgverzekering	Als enige categoriale regeling toegestaan (artikel 53 lid 3 Participatiewet).	Voortzetting van de regeling in 2016 en verder bouwen aan verbeterde dekking afgestemd op doelgroep.
Regeling vergoeding eigen bijdrage peuterspeelzaal gemeente Schoonhoven	Is in 2015 komen te vervallen wegens onvoldoende maatwerk.	Vanaf 2016 wordt voor de doelgroep 'kinderen van nieuwkomers uit Asielzoekerscentra' een bijdrage verstrekt op basis van groepskenmerken.

Binnen deze kaders zal het college nadere beleids –en uitvoeringsregels opstellen voor 2016. Vanaf 2017 wordt gestreefd de regeling voor inwoners met arbeidsperspectief te laten vervallen. Hiervoor komt een beoordeling op basis van individuele gronden en gericht op het vrijmaken van de weg naar participatie en uitstroom in de plaats (zie hoofdstuk 6).

Begrippenlijst

❖	'Wij'	De wij-vorm staat voor de raad van de gemeente Krimpenerwaard aan wie deze notitie ter vaststelling aangeboden is.
❖	Maatschappelijk voorveld	Het maatschappelijk voorveld bestaat uit de instanties en georganiseerde netwerken waarop inwoners een beroep kunnen doen voor informatie, advies, hulp en ondersteuning. Deze voorzieningen zijn 'vrij toegankelijk'. Het voorveld kan concrete ondersteuning bieden maar ook een rol spelen bij preventie, vraagverheldering en diagnosticering.
❖	Minima	De bevolkingsgroep met het sociaal minimumloon of minder als inkomen.
❖	Inkomensvoorziening	Vorm van financiële ondersteuning.
❖	Participatiewet	Iedereen die kan werken maar daarbij ondersteuning nodig heeft, valt sinds 1 januari 2015 onder de Participatiewet. De wet is er om zoveel mogelijk mensen met of zonder arbeidsbeperking werk te laten vinden.
❖	Sociaal minimum	Het sociaal minimum is het bedrag waarvan de overheid vindt dat iemand ten minste nodig heeft om in het levensonderhoud te voorzien.
❖	Draagkracht	Financiële last die iemand kan dragen (waarbij iemand die weinig draagkracht heeft weinig betaald en iemand die veel geld heeft veel).
❖	Vrij te laten vermogen	Het deel aan vermogen dat buiten beschouwing wordt gelaten bij de vaststelling of iemand draagkracht heeft om in kosten te voorzien.
❖	Draagkrachtpercentage	Bepaald percentage (draagkrachtpercentage) van de draagkrachtruimte (tot welk bedrag kan met kosten dragen?)
❖	Kostendelersnorm	De kostendelersnorm in de bijstand maakt dat een bijstandsuitkering lager wordt naarmate meer personen hoofdverblijf hebben in dezelfde woning.
❖	Eigen bijdrage AWBZ (CAK)	Het CAK berekent en incasseert de eigen bijdragen voor de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en de Wet maatschappelijke ondersteuning.
❖	Armoedeval	Verschuiven dat mensen met een minimumuitkering (= armoede) er bij het aanvaarden van werk financieel niet op vooruitgaan.